

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

[૨૦૧૦] ૯ એસ. સી. આર. ૬૦૫

નિમલેશ અને ઓઆરએસ.

વી.

ન્યૂ ઇન્ડિયા એસ્યુરન્સ કંપની લિમિટેડ.

(૨૦૦૪ની સિવિલ અપીલ નંબર ૨૧૬૪)

ઓગસ્ટ ૩, ૨૦૧૦

[આફતાબ આલમ અને આર. એમ. લોધા, જે. જે.]

મોટર વાહન અધિનિયમ, ૧૯૮૮-કલમ ૧૬૩એ, ૧૬૬, ૧૬૮ અને ૧૬૯-
મોટર અકસ્માત-કલમ ૧૬૩-એ હેઠળ વળતર માટેનો દાવો-વાહનના
માલિકના મૃત્યુ માટે-અરજીની જાળવણી પર સવાલ ઉઠાવવામાં આવ્યો-
ટ્રિબ્યુનલે તે અરજીને જાળવણીપાત્ર ગણાવી-ઉચ્ચ અદાલતે તેને
જાળવણીપાત્ર ન ગણાવી-અપીલ પર ચુકાદો આપ્યો:કલેમ પિટિશનમાં કલેમ
ટ્રિબ્યુનલે તમામ મુદ્દાઓ પર એક જ વારમાં નિર્ણય લેવો જરૂરી છે અને ટુકડા-

ટુકડા કરીને નહીં—જાળવણીનો પ્રશ્ન વીમા કંપનીની જવાબદારી સાથે જોડાયેલો છે—તેથી, આ બાબતને તમામ મુદ્દાઓ પર એકસાથે નિર્ણય લેવા માટે કલેમ ટ્રિબ્યુનલને પરત મોકલવામાં આવે છે.

વીમાકૃત વાહનના માલિકનું માર્ગ અકસ્માતમાં મૃત્યુ થયું હતું જ્યારે તે વાહન ચલાવી રહ્યો હતો.તેમના આશ્રિતોએ કલમ ૧૬૩—મોટર વાહન અધિનિયમ, ૧૯૮૮ નો એ.અરજી દાખલ કરી વળતરનો દાવો કરે છે.વીમા કંપનીએ અરજીની જાળવણીક્ષમતા પર સવાલ ઉઠાવતા જણાવ્યું હતું કે તે માત્ર ત્રીજા પક્ષ માટે વળતર માટે જવાબદાર છે, માલિક માટે નહીં.ટ્રિબ્યુનલે ચુકાદો આપ્યો હતો કે અરજી જાળવવા યોગ્ય છે.ઉચ્ચ અદાલતે પુનરાવર્તનમાં જણાવ્યું હતું કે તે જાળવવા યોગ્ય નથી.

તાત્કાલિક અપીલમાં, અપીલકર્તાઓએ દલીલ કરી હતી કે વાહનના ચાલકના જોખમને આવરી લેવા માટે વધારાનું પ્રીમિયમ ચૂકવવામાં આવ્યું હતું અને પોલિસીમાં, વાહન ચલાવવા માટે હકદાર વ્યક્તિઓ અથવા વ્યક્તિઓના વર્ગમાં વીમાધારકનો સમાવેશ થાય છે અને તેથી વીમા કંપની જવાબદાર છે.

આંશિક રીતે અપીલને મંજૂરી આપતા કોર્ટે

ઠરાવ્યું :૧.૧ દાવા ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા અનુસરવામાં આવતી સંક્ષિપ્ત પ્રક્રિયાનો સંપૂર્ણ ઉદ્દેશ એ સુનિશ્ચિત કરવાનો છે કે દાવાઓની અરજીની સુનાવણી કરવામાં આવે અને દાવા ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા ઝડપથી નિર્ણય લેવામાં આવે. કલમ ૧૬૮ હેઠળ તપાસ અને સારાંશ પ્રક્રિયા દાવાની અરજીના ટુકડાઓમાં નિર્ણય લેવાથી ઉદ્ભવતા વિવાદને ધ્યાનમાં લેતીહિ નથી.દાવા ટ્રિબ્યુનલે દાવાની અરજીનો નિર્ણય કરતી વખતે તમામ મુદ્દાઓનો એક અથવા બીજી રીતે નિકાલ કરવો જરૂરી છે.[પેરા ૫] [૬૦૮-D-F]

૧.૨ દાવા અરજીની જાળવણીક્ષમતા અંગે વીમા કંપની દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલો વાંધો તેની જવાબદારી સાથે જટિલ રીતે જોડાયેલો છે, જે કેસની હકીકતો અને સંજોગોમાં, વીમાધારક દ્વારા ચૂકવવામાં આવેલા વધારાના પ્રીમિયમની અસરના નિર્ધારણ પર આધારિત છે, જે ડ્રાઇવરના જોખમને આવરી લે છે અને પોલિસીની શરતો સહિત પોલિસીની અન્ય શરતો.તમામ મુદ્દાઓ (નિર્ધારણ માટેના મુદ્દાઓ) દાવા ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા પુરાવાઓના પ્રકાશમાં એકસાથે વિચારણા કરવી જરૂરી છે, જે પક્ષકારો દ્વારા દોરી શકાય છે અને ટુકડાઓમાં નહીં, આ તબક્કે ગુણદોષ પર હરીફ દલીલોને ધ્યાનમાં લેવી યોગ્ય નથી.આ મામલો દાવો ટ્રિબ્યુનલને પરત મોકલવામાં આવે છે.[પેરા ૫] [૬૦૮-F-H]

સિવિલ અપીલેટ જ્યુરિસડીક્શન:

૨૦૦૪ની સિવિલ અપીલ નંબર ૨૧૬૪.

૨૦૦૧ ના સિવિલ રિવિઝન નંબર ૫૯૫૨ માં ચંદીગઢ ખાતે પંજાબ અને હરિયાણા હાઈકોર્ટના ૦૧.૧૦.૨૦૦૨ ના ચુકાદા અને આદેશમાંથી.

અપીલકર્તાઓ માટે બી. કે. સતીજા.

મનીષ સિંઘવી, પી. વી. યોગેશ્વરન, જસવંત પેરાયા
પ્રતિવાદી.

કોર્ટનો ચુકાદો આર. એમ. લોધા, જે.

૧. દાવેદારો ચંદીગઢ ખાતે પંજાબ અને હરિયાણા રાજ્યો માટે ઉચ્ચ ન્યાયાલયના
૧ ઓક્ટોબર, ૨૦૦૨ના ચુકાદા અને આદેશથી વ્યથિત વિશેષ રજા દ્વારા
અપીલમાં છે.ઉચ્ચ અદાલતે ઉપરોક્ત આદેશ દ્વારા, મોટર અકસ્માત દાવા
ટ્રિબ્યુનલ, ગુડગાંવના ૭ ઓગસ્ટ, ૨૦૦૧ના આદેશને (ટૂંકમાં, 'દાવા
ટ્રિબ્યુનલ') રદ કર્યો હતો અને જણાવ્યું હતું કે મોટર વાહન અધિનિયમ,
૧૯૮૮ની કલમ ૧૬૩-એ (ટૂંકમાં, 'અધિનિયમ, ૧૯૮૮') હેઠળ દાવેદારો

દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી દાવો અરજી પ્રતિવાદી-ન્યૂ ઇન્ડિયા એશ્યોરન્સ કંપની લિમિટેડ (ટૂંકમાં, 'વીમા કંપની') સામે સમર્થનપાત્ર નથી.

૨. હિરી ભગવાન HR-૨૬-G-૦૧૭૯ નંબર ધરાવતી જીપનો નોંધાયેલ માલિક હતો. જેનો ઉપયોગ મેક્સીકેબ તરીકે થઈ રહ્યો હતો. આ વાહનનો ૩૦ ઓગસ્ટ, ૧૯૯૯થી ૨૯ ઓગસ્ટ, ૨૦૦૦ સુધીના સમયગાળા માટે વીમા કંપની સાથે વીમો કરવામાં આવ્યો હતો. તે પોતે તે વાહન ચલાવતો હતો. ૧૫ ઓગસ્ટ, ૨૦૦૦ના રોજ એક અકસ્માત થયો હતો; સિરી ભગવાન રેવાડી-પટૌડી રોડ પર એક કૂતરાને બચાવવા માટે ઉપરોક્ત વાહન ચલાવતી વખતે એક વૃક્ષ સાથે અથડાયા હતા અને મૃત્યુ પામ્યા હતા. તેમની પત્ની અને બાળકો-અહીં અપીલકર્તાઓએ અધિનિયમ, ૧૯૮૮ની કલમ ૧૬૩-એ હેઠળ દાવા ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ દાવો અરજી દાખલ કરી હતી, જેમાં વીમા કંપનીએ રૂ. ૧૦ લાખ આપ્યા હતા. વીમા કંપનીએ લેખિત નિવેદન દાખલ કર્યું હતું અને એક અરજી ઉઠાવવામાં આવી હતી કે દાવો અરજી સક્ષમ ન હતી કારણ કે મૃતક વાહનનો ચાલક અને માલિક હોવાથી ત્રીજો પક્ષ ન હતો અને અધિનિયમ, ૧૯૮૮ અને વીમા પોલિસીની શરતો હેઠળ, વીમા કંપનીએ માત્ર ત્રીજા પક્ષની ખોટના કિસ્સામાં માલિકને વળતર આપવું જરૂરી છે.

૩. દાવા ટ્રિબ્યુનલે દાવા અરજીની જાળવણીક્ષમતાના પ્રશ્ન પર પક્ષકારોની સુનાવણી કરી હતી અને ૭ ઓગસ્ટ, ૨૦૦૧ના તેના આદેશ દ્વારા જણાવ્યું હતું કે દાવો અરજી જાળવણીપાત્ર છે.

૪. દાવા ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા ૭ ઓગસ્ટ, ૨૦૦૧ના રોજ પસાર કરાયેલા આદેશથી સંતુષ્ટ ન હોવાને કારણે વીમા કંપનીએ હાઈકોર્ટ સમક્ષ પુનરીક્ષણ અરજીને પ્રાધાન્ય આપ્યું હતું. ઉચ્ચ અદાલતે દાવા ટ્રિબ્યુનલના આદેશને રદ કર્યો હતો અને જણાવ્યું હતું કે દાવો અરજી જાળવવા યોગ્ય નથી.

૫. દાવેદારોનો કેસ એવું જણાય છે કે વીમેદાર દ્વારા વાહનના ચાલકના જોખમને આવરી લેવા માટે વધારાનું પ્રીમિયમ ચૂકવવામાં આવ્યું હતું અને વીમા કંપની દ્વારા બહાર પાડવામાં આવેલી પોલિસીમાં, પેરા ૫ માં, વાહન ચલાવવા માટે હકદાર વ્યક્તિઓ અથવા વ્યક્તિઓના વર્ગમાં વીમેદારનો સમાવેશ થાય છે અને તે મુજબ વીમા કંપની જવાબદાર છે. બીજી બાજુ, વીમા કંપનીએ તેની જવાબદારીને મુખ્યત્વે એ આધાર પર નકારી છે કે મૃતક વાહનનો માલિક હોવાથી તે 'થર્ડ પાર્ટી' નથી. અધિનિયમ, ૧૯૮૮ની કલમ ૧૬૬ એવી જોગવાઈ કરે છે કે કલમ ૧૬૫ (૧) માં નિર્દિષ્ટ પ્રકૃતિની દુર્ઘટનાથી ઉદ્ભવતા વળતર માટેની અરજી, અન્ય બાબતોની સાથે, મૃતકના તમામ અથવા કોઈપણ કાનૂની પ્રતિનિધિઓ દ્વારા કરી શકાય છે, જ્યાં અકસ્માતના પરિણામે મૃત્યુ થયું

હોય.કલમ ૧૬૯ એવી જોગવાઈ કરે છે કે દાવા ટ્રિબ્યુનલ આ વતી બનાવવામાં આવતા કોઈપણ નિયમોને આધિન સારાંશ પ્રક્રિયાને અનુસરશે.સિવિલ પ્રોસિજર કોડ, ૧૯૦૮ કલમ ૧૬૯ની પેટા-કલમ (૨) અને નિયમોમાં પૂરી પાડવામાં આવેલી હદ સિવાય દાવા ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષની કાર્યવાહીને લાગુ પડતી નથી.સારાંશ પ્રક્રિયાનો સંપૂર્ણ ઉદ્દેશ એ સુનિશ્ચિત કરવાનો છે કે દાવાની અરજીની સુનાવણી કરવામાં આવે અને દાવો ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા ઝડપથી નિર્ણય લેવામાં આવે.કલમ ૧૬૯ હેઠળની તપાસ અને દાવા ટ્રિબ્યુનલે અનુસરવાની સંક્ષિપ્ત પ્રક્રિયા દાવાની અરજીના ટુકડાઓમાં નિર્ણય લેવાથી ઉદ્ભવતા વિવાદને ધ્યાનમાં લેતી નથી.દાવા ટ્રિબ્યુનલે દાવાની અરજીનો નિર્ણય કરતી વખતે તમામ મુદ્દાઓનો એક અથવા બીજી રીતે નિકાલ કરવો જરૂરી છે.દાવા અરજીની જાળવણીક્ષમતા અંગે વીમા કંપની દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલ વાંધો તેની જવાબદારી સાથે જટિલ રીતે જોડાયેલો છે, જે કેસની હકીકતો અને સંજોગોમાં ડ્રાઈવરના જોખમને આવરી લેવા માટે વીમાધારક દ્વારા ચૂકવવામાં આવેલા વધારાના પ્રીમિયમની અસરના નિર્ધારણ પર આધારિત છે અને પેરાગ્રાફ પમાં સમાવિષ્ટ પોલિસીની શરતો સહિત પોલિસીની અન્ય શરતો. દાવા ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા તમામ મુદ્દાઓ (નિર્ધારણ માટેના મુદ્દાઓ) પર એકસાથે વિચારણા કરવી જરૂરી હોવાથી, પક્ષકારો દ્વારા આપવામાં આવેલા પુરાવાના પ્રકાશમાં અને ટુકડાઓમાં નહીં, અમે આ તબક્કે ગુણદોષ પર હરીફ દલીલોને ધ્યાનમાં લેવાનું

યોગ્ય માનતા નથી.તે કહેવા માટે પૂરતું છે કે બાબતને દાવા ટ્રિબ્યુનલમાં પાછા મોકલવાની જરૂર છે.

૬. અપીલ આંશિક રીતે માન્ય છે.હાઈકોર્ટ દ્વારા ૧ ઓક્ટોબર, ૨૦૦૨ના રોજ પસાર કરવામાં આવેલા આદેશ તેમજ મોટર અકસ્માત દાવા ટ્રિબ્યુનલ, ગુડગાંવ દ્વારા ૭ ઓગસ્ટ, ૨૦૦૧ના રોજ પસાર કરવામાં આવેલા આદેશને રદ કરવામાં આવ્યા છે.જો આ અદાલત દ્વારા ૨૯ માર્ચ, ૨૦૦૪ના રોજ પસાર કરાયેલા વચગાળાના આદેશને અનુસરીને અત્યાર સુધી નિર્ણય લેવામાં આવ્યો નથી, તો દાવા ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા કાયદા અનુસાર પક્ષકારોની સુનાવણી કર્યા પછી દાવો અરજીનો નિર્ણય લેવામાં આવશે.જો આ અપીલની પેન્ડન્સી દરમિયાન તપાસ પૂર્ણ થઈ હોય, તો દાવા ટ્રિબ્યુનલ હવે ચુકાદો આપી શકે છે.કાયદાકીય અપીલમાં આવા ચુકાદાને પડકારવા માટે પીડિત પક્ષ માટે તે ખુલ્લું રહેશે.ખર્ચ માટે કોઈ ઓર્ડર નથી.

આંશિક રીતે અપીલની મંજૂરી છે.

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.